

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
HÜKÜMLÜ VE TUTUKLU
HAKLARINI İNCELEME ALT
KOMİSYONU TUTANAKLARI

—●—
20 Ekim 2022 Perşembe

—●—
KONU:

- Başkanlık Sunuşları
- Silivri Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu
- Tekirdağ Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu

20 Ekim 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – İnsan Haklarını İnceleme Alt Komisyonunun toplantısını açıyorum.

Öncelikle, toplantıya katılım sağlayan Bakanlık temsilcilerini size tanıtmak istiyorum. Enis Yavuz Yıldırım Bey Genel Müdürümüz, kendisi de yeni atandı. Buradan tekrar Genel Müdürlüğü hayırlı olsun diyoruz. Namık Kemal Varol Bey Genel Müdür Yardımcımız, Hasan Akceviz Bey Genel Müdür Yardımcımız, Banu Demirci Altay Hanımefendi Genel Müdür Yardımcımız, Fatih Güngör Genel Müdür Yardımcımız, Neşe Toptaş Hanımefendi Daire Başkanımız, Onur Helvacı Bey Daire Başkanımız, Yusuf Kenan Çağlar Kontrolörler Kurulu Başkanı, Fatih Serkan Günaydın Tetkik Hâkimimiz olarak toplantıya iştirak ediyorlar. Hepsine hoş geldiniz diyoruz.

Evet, bugünkü alt komisyon toplantımızın konuları; Silivri ve Tekirdağ Cezaevlerinde yaptığımız incelemeler. Arkadaşlar, bugüne kadar, 27'inci Dönem içerisinde yaklaşık 20'nci cezaevinin raporunu inceleyeceğiz sizlerle birlikte. Bugüne kadar yaptığımız incelemelerde bize katkıda bulunan çok değerli Genel Müdür Yardımcımız Mehmet Yılmaz Bey'e de çok teşekkür ediyoruz, hakikaten bizimle birlikte bütün cezaevlerine geldi. En son, yine bildiğiniz gibi Almanya'da Heidering Cezaevinde bir inceleme gezisi yaptık, onun da raporunu hazırlıyoruz, sizlerle birlikte paylaşacağız.

Şimdi, Silivri ve Tekirdağ ayrı ayrı mı yoksa arkadaşlar tek olarak...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – İkisi hakkında.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - İkisi hakkında da görüşleri tek konuşmada belirtelim.

Evet, basına da teşekkür ediyoruz.

Söz isteyen arkadaşlarımız var mı?

Fatma Hanım, buyurun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Sayın Başkan, aziz ve sevgili arkadaşlar; herkesi selamlıyorum. Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne de hoş geldiniz diyorum; size de kolaylıklar, başarılar diliyorum.

Hem Genel Kurulda hem de çalışmalara dâhiliyetimizde her zaman ben, başta komisyonumuzu Genel Kurulda bizzat Başkanın adını söyleyerek özellikle onun çabasıyla komisyonun uyumlu bir çalışma yürüttüğünü, bunu takdir ettiğimizi belirten biriyim, düşüncem böyle. Genel olarak da böyle beyan ederim, böyle de görüyorum, bu önemli.

Sayın Başkan, biz, uzun zamandır birlikte çalışıyoruz, çok da değerli çalışmalar yaptık. Cezaevi sorunlarını çok dile getirdik, bunları raporlaştırdık. Yurt dışında da benzer yanlarını, karşılaştırma var mı, orada nasıl oluyor yönünde bir gezimiz oldu, ziyaretlerimiz oldu. Parti olarak da bir şahıs olarak da bunların önemli olduğunu belirtmek isterim. Fakat cezaevi sorunlarını geçmişten günümüze ele aldığımızda Komisyonumuz olarak sorunların hangisini giderebildik, hangisinin üzerinde durabildik, gerçekten cezaevlerine, tutuklulara geri dönüşü nasıl oldu; biraz bunu ele almak da isterim yani. Şimdi, cezaevlerinde aslında ne olup bittiğini yani yukarıda Allah biliyor, bizler biliyoruz, komisyonumuzun her üyesi buna hâkimdir -bilmiyorum hani o konuda bir şey diyemem- ama en azından bizler de biliyoruz, Tevkifevleri en iyi bilir.

Ben, Sayın Abdulhamit Gül döneminde, Adalet Bakanının cezaevlerine bire bir hâkim olmadığına hep inandım. Şimdi de o düşüncemi koruyorum. Şöyle ki arkadaşlar; şimdi, bazı cezaevlerinde... Mesela biz Silivri'ye gittik, doğru. Orada Ferhan Yılmaz, 9 Nisan'da Ferhan Yılmaz diye bir adli tutuklu öldürüldü ya da öldü ya da bir şey oldu mesela. İşte, kalp krizi denildi. Ağzı yüzü dağılmış, dudağı şiş içinde kamuoyuna basına yansıdı. Hani biz bunu çok dile getirmedik de. Belki de onun onları yaşadığı koğuşa da girdik, bilmiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN - Bir önerge vermiştiniz yani ben cevap verdim Ferhan Yılmaz'la ilgili.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yani asıl Adalet Bakanlığına da verdik. Orada ne oluyorsa... Bizim komisyonluk da bir şey değil Sayın Başkanım yani Adalet Bakanı... Aslında orada ne oldu, o çocuğa ne oldu? Şunu söylemek istiyorum: Mesela Tekirdağ'da da "Vedat Erkmen intihar etti bir koğuşa." denildi. Arkadaşları bize söylediler, biz aslında orada ne oldu, onu da bilemedik. Şimdi, İHD'nin verilerine göre; 2002'den günümüze kadar 69 tutuklu yaşamını cezaevlerinde yitirdi.

Şimdi, açlık grevleri devam ediyor. Tevkifevleri Genel Müdür Yardımcısı Sayın Mehmet Yılmaz Bey'i ben aradım. Aynen şöyle bir dil kullandım: "Kırklar Cezaevi, Kürkçüler ve Trabzon Beşikdüzü'nde açlık grevleri var. Biz bir heyet olarak gidip bunu bir şekliyle bitirmek istiyoruz, buna katkı sunmak istiyoruz; sizin bize destek vermenizi rica ediyoruz. Bize ne diyorsanız o; biz bunun demecini vermeyiz, kamuoyuyla paylaşmayız, şu, bu demeyeceğiz. Biz öyle gidelim, siz de bize katkı sunun, oradaki idareyle görüşün, bunun bitmesi için bir şeyler yapmak lazım." diye konuştum. "Sayın Vekilim ben size dönüyorum." dedi, sanıyorum bir ay oldu, daha dönecek. O da çalışma arkadaşımız, Mehmet Bey bizim yakın çalışma arkadaşımız. Şimdi, bunu ele aldığımızda cezaevi idaresi neden HDP'li vekillerle görüşmüyor, bu daha iyi anlaşılıyor. Mesela bir sorun için aradığımızda bilgi alamıyoruz, gittiğimizde muhatap çoğu kez göremiyoruz, bulamıyoruz falan.

Şimdi, Kırklar'da, Kürkçüler'de, Trabzon'da, Kilis'te, Ereğli'de bilinen temel sorunlardan dolayı tutuklular açlık grevinde. Yine, ailelerden uzak yerlerdeler -bu nakil işine güvenlik meselesi deniliyor- ve aileler gerçekten ciddi mağdur. Cezaevi ziyaretlerimize baktığımızda görüş saatlerinin bile her bir cezaevine göre değişiklik arz ettiğini görüyoruz; kimisi yarım saat kullanıyor, kimisi bir saat kullanıyor. Sayın Başkan, hatta siz özellikle şunu soruyorsunuz: "Koğuştan çıktığımız andan itibaren mi?" Tutuklular şunu da söylüyor: "Saatimiz alındığı için biz o süreyi bazen tespit de edemiyoruz ama şu kadar zaman da değil yani."

Sayın Başkan ve arkadaşlar, en kötüsü, mesela niye yemek sorunu bir türlü giderilmiyor? Hatta şöyle bir gülüşmelere de konu oluyor, gittiğimiz gün tutuklular diyor ki: "Sizin sanırım buraya geleceğiniz biliniyordu, bugün yemekler güzel." Hepimiz gülüp geçiyoruz buna. Niye tutuklulara böyle? Bizim gideceğimiz elbette ki biliniyor yani kaç gün önceden biliniyor. Neden tutuklulara sadece küçükük bir üçgen peynir veriliyor kahvaltılarda? Bu onların beyanı, benim kendi şeyim değil. Yemekler neden kalitesiz, besleyici değil, özenle pişirilmemiş, doyurucu değil. Neden bu giderilmiyor? Yani mesela bazı cezaevlerinde biz en azından şunu da görmüştük: Aslında besleyici ürünler de kullanılıyor fakat özenli yapılmadığı için yenilecek durumda değil gibi gibi bir sürü sorun var.

Ben özellikle şunu söylemek istiyorum: Cezaevlerinde mesela bu ayakta sayım meselesi ya da koğuşa giderken bile... Ben bu vesileyle sadece bu 2 cezaevi değil de genel sorunları... CHP'li arkadaşlardan da bu konuda biraz daha duyarlılık rica ettiğimi belirtmek istiyorum, beni duydular mı, kendi aralarında konuşuyorlardı. CHP'li arkadaşlardan da bu konuda bir şey beklediğimi belirtmek isterim. Ama genellikle, arkadaşlar, kötü muamele...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Vallahi çok özür dilerim, destek talebinizi tekrar eder misiniz Vekilim, hangi konuda? Özür diliyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bundan sonra anlatacağı kısım için.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başka bir hususu paylaşıyorduk, o arada kaçırdım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Arkadaşlar, mesela temel sorunlara bizim Komisyonumuz... Tevkifevleri Genel Müdürlüğü de burada, bir zahmet, tüm bu sorunları Tevkifevleri Genel Müdürlüğü üstüne alsın -Mehmet Bey bize eşlik ediyor- lütfen bunların biraz kendilerinden de kaynaklı olduğunu düşünsün. CHP’li arkadaşlardan da bizim görmediklerimizin de dışında, bize de beyan edilen sorunlar çok derin sonuçlara neden oluyor, bunlar üzerinde biraz daha derinlikli duralım hep beraber diye rica ediyorum. Mesela şu an bizim 3 eski kadın belediye eş başkanımız Sincan’da, süreleri bitti, altı yedi aydır tahliye olamıyor.

İnanın bize gönderdikleri şeylerde de... Bakın, bize gelen verilerde, tüm samimiyetimle söylüyorum, ailelerin beyanında bile biz biraz daha temkinli yaklaşıyoruz. Aile yanlış anlayabilir, duygusal yaklaşabilir. Bunu iyice araştırdıktan sonra buraya geliyoruz, söylüyoruz. “Sen bir öğretmenken niye belediye başkanı olmayı düşündün?” İdare ve gözlem kurulu bu soruyu sorabiliyor mesela. Bunun gibi, bunu çok defa söyledik.

Yine ayakta sayımdır, kelepçeli muayenedir... “Çıplak arama Avrupa’da da var.” diyoruz, tamam ama artık öyle bir noktaya gelmiş ki Avrupa’da gördük arkadaşlar, şüpheli bir durumda mahkûm -Genel Kurulda da örnek verildiği için ben söylüyorum- bir yere bırakılıyor, doğal yollarla, üzerinde, bünyesinde barındırdığı bir madde, bir cisim varsa doğal yollarla dışarı çıkarmasını bekliyorlar. Bu çok iyi bir şeydir, şudur budur diye şey yapmıyorum, orada da bir sürü uygulama falan var ama biz bu toplantıda hep söyledik; biz oraya incelemeye kıyas yapalım diye değil, insan haklarına en uygunu yapalım diye gidiyoruz. Yoksa “Avrupa’da da bu varmış, bak orada da var, bizde de olması doğal.” gibi bir şey söyleyelim.

Uzattım, özür diliyorum sizden, kusura bakmayın ama gerçekten, yansıyanın çok çok ötesinde bir durumla karşı karşıyayız. Artık tutuklulara siyasi görüşüne göre uygulama olduğunu çok iyi biliyoruz yani bunu söylüyoruz ama idareye, Hükûmete bir türlü bunu kabul ettiremedik. “Hayır, eşittir, şu bu.” Tamam, kameralar karşısında bu savunulabilir ama böyle olmadığını hepimiz biliyoruz.

Yeni bir infaz yasasından bahsediliyor, tutuklular, hasta tutuklular için bir düzenleme vesaire, üzerinde kimi basına yansıyan tartışmalar var. Önerimiz, komisyonumuzun bunu henüz taslak aşamasındayken -varsa böyle bir şey- Adalet Bakanlığıyla bizzat görüşerek cezaevlerinde bizim karşılaştığımız sorunların da hâkimiyetiyle oraya gidip “Asıl sorunu ne çözer, hangi yöntem çözer?” üzerinden çaba göstermesini diliyorum.

Yine, yeni gelen bir mektup, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; hepimiz de tanıklık ettik, Kandıra’da bir anne 6 yaşındaki çocuğunu... Biliyorsunuz, cezaevlerinde çocuklar 6 yaşına kadar annelerinin yanında kalıyor, ondan sonrası gelemiyor annenin yanına, cezaevine.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – 9’a çıkarılması.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Annenin talebi bunun 9 yapılması; tatil zamanlarında çocuğun kendilerine gelmesi yönünde bir talep vardı. Biz de bunun için aslında bir şeyler yapılabilir diye konuşmuştuk. Anne şimdi “Yaptınız mı bir şey?” diye tekrar bunu talep eden mektubu -aynı o kadın- bize göndermiş. Bunu da bilginize sunayım.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, teşekkür ediyoruz.

En son, Genel Müdürümüz... Not aldınız herhâlde Genel Müdürüm? Onlara göre, evet...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Not alıyorum Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ali Haydar Bey...

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Haydar Bey’den önce ben...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Başkanım, özür, özür...

Şunu tekrar eleştirerek yani sizleri aradığımızda geri dönmüyor olmanızı gerçekten ben eleştiriyorum. Birlikte çalışma, bir nevi çalışma arkadaşları olarak geri dönme, bilgilendirme yapabilme, bu nezaketi de Tevkifevleri gösterebilmeli, en azından bizlere. Yani ben bununla karşılaşmadım, eleştiri olarak sunmak da isterim tekrar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, teşekkür ederiz.

Enis Bey, buyurun.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Bu komisyonda çalışmaya başlayalı bir yıl oldu yani çok yeniyim. Belki de bu sebeple Fatma Hanım’dan ilham alarak bu ilk bir yıllı ilgili bir muhasebe yapmak istedim. Gayet kısa, yanlış anlamayın.

Bu bir yılda benim öğrendiğim şu oldu, geçmiş tecrübeme de binaen, cezaevi tecrübesine de binaen: Bu mesele cezaevinde son halka aslında. Yani bu yasalarla oraya atılan kişilere nasıl davranıldığını incelemek için biz buradayız, gördüğümüz ihlalleri not etmek ve idareye bildirmekle yükümlüyüz ama sorun zaten yasalar. Umarım gelecek sene bu zamanlar başka bir iktidarın altında, daha değişik, daha demokratik yasalarla, sayısı çok daha az olacak -muhtemelen- mahkûmlarla, mahkûm sayısı ve işte hapishanelerle konuşurken biraz daha rahatlamış olacağız ve sorunun gerçek kaynağının ne olduğunu da tespit etmiş olacağız. Bu benim samimi inancım.

Diğer kısma gelince, benim Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden beklediğim tek bir konu var; o da demin söylediğim, siyasi yaklaşımın dışında kalmak yani tutukluya, hükümlüye devlet ciddiyetiyle yaklaşmak, devlet mesabesiyle yaklaşmak ve ben şunu da söyleyeyim çünkü hapishaneden çıktığım gün de söylemiştim zaten: Mesela benim yattığım Maltepe Cezaevi’nin o zamanki yönetimi bana bu ciddiyetle ve bu mesabeyle yaklaştı, cezama ceza eklemedi. Fatma Hanım’ın söylediği şikâyetlerin yüzde 90’ında pratik uygulama yasalar değil, bu mesabenin arada kaybolmasından kaynaklanabilir. Kendim yaşamadığımı bir daha altını çizerek söylüyorum, mesele burada mahkûm ve hükümlünün aynı hissiyatı yaşayabilmesi. Bu nasıl sağlanır? Bu Komisyon üyeleri olarak bize de düşen bu konuda kendilerine siyaseten yol göstermektir, yarın öbür gün iktidar değişirse de bunu yönetmeliklerle, genelgelerle halletmektir.

Netice bu yani infaz memurları bu toplumun bir parçası, DPT’de çalışandan -DPT kalmadı ya artık, yaşım ortaya çıktı- TÜİK’te çalışandan, efendime söyleyeyim, Karayollarında çalışandan farklı değiller. Doğru düzgün bir eğitim programıyla -ki yapıyorlar, onu da görüyorum- işte, akademik kariyere teşvikle, ne bileyim, kariyer planlamasıyla bunlar daha rahat hâle gelir ama bakın, ben şunu da söyleyeyim: Eninde sonunda onlar da insan. 2017-2018’de normal kapasitenin 2 katı, 2,5 katı mahkûm vardı hapishanelerde. Şimdi, bunlarla baş etmek de kolay değil, onu da görüyorum insan olarak.

Yani sorunun temeli siyasi ve bu siyaset şu anda bu sorunu küçültmüyor; mevcut siyasi iktidar benim gördüğüm artırıyor. O yüzden benim Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne -hayırlı olsun yeni Genel Müdüre de- biraz daha devlet mesabesini korumanız ricasından başka bir talebim yok.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Ali Haydar Bey.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yeni Genel Müdürlüğümüzle de biz ilk defa tanışıyoruz, hayırlı uğurlu olsun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Teşekkür ederim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hemen Mehmet Bey’i sordum “Nerede Mehmet Bey?” diye, izinliymiş. Gerçekten, ben üç yıldır bu Komisyundayım, Mehmet Bey’le çok uyumlu çalışıyoruz; sağ olsun yani bütün ziyaretlerimizde var oldu, heyeti kendisi de tanıyor, şu raporları da eminim ayrıntılı inceliyordur ama sonuç alma kısmında muhtemelen Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüzün de -sayın vekilimizin söylediği gibi- yapabileceği bir şey yok, kanuni değişikliklere, yeni yönetmeliklere ihtiyacımız var.

Sıkıntılar aslında çok benzer temellerde toplanıyor, eski raporlardan farklı bir şeyimiz yok, benzer bir rapor var; şöyle örtüştürün raporları, birbirinin aynısı, neredeyse aynısı. Raporların sistemi dahi oturdu aslında çünkü cezaevlerindeki sorunlar ortak. Biz raporluyoruz, gidiyoruz, görüyoruz; ikinci defa gittiğimiz cezaevlerimiz oldu. Bu raporu hazırlayan uzman arkadaşlarımızın da -sağ olsunlar- gerçekten çok ciddi emeği var; her gördükleri şeyi ayrıntılı yazıyorlar, duyduklarını yazıyorlar, beraber duyduklarımızı. Sonra kısmen değerlendirme kısmında sonuç alma yönünde ufak tefek değinebiliyorlar ama daha çok sonuç alma kısmı bence biz siyasilere düşüyor şu an için. Çünkü mesela hani ilaçlar konusunda ben üç yıldır yazıyorum, üç yıldır ilaçlar, sağlığa ulaşım hakkı, hepsi sıkıntı. Mesela çok basit bir şey, geçen kürsüde de söyledim; bin mahkûma 1 aile hekiminin düzenli verilmesi beş gün içerisinde... Ya, bu protokole değişsin, en basitinden buradan başlayabiliriz. Bunu biz yapabiliriz bence Başkanım, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü yapamaz. Mesela biz otursak, 2 Bakanlığa da Komisyon olarak yazsak hem de “Meclis Başkanlığı aracılığıyla gönderilsin.” desek... “Şu protokolü bir değiştirin arkadaş.” diyemez miyiz? “Sayıyı değiştirin...”

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sayın Bakana bir randevu alıp gideceğiz inşallah.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bence resmî yazalım ya, bakın, biz uyumlu bir Komisyonuz...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Başkanım, Sayın Bakanla bir kahvaltı ayarlasanız...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bence havada kalır.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Sadece Adalet Bakanıyla değil olayın boyutu, Sağlık Bakanının da olması lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bakan Bey’in kabul etmesi lazım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bence 2 Bakanlığa da Komisyon olarak Meclis Başkanlığı aracılığıyla yazı yazsak, hepimiz eminim ki buna imza atarız “Arkadaş, bu rakamları değiştirin ya, düşük kalıyor, yetmiyor; yenileyin bu protokolü.” diyebiliriz. Bu, bir başlangıç, çok basit aslında.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şimdi, bizim öyle bir yetkimiz olduğu kanaatinde değilim ama benim düşüncem Bakan Bey’e iletip bakanlar arası bir diyalogun yapılması lazım, bizim öyle tavsiye şeyimiz...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ama söz havada kalır Başkanım, biz Komisyonuz, Komisyon Meclis Başkanlığı kanalıyla gönderebilir. Başka sorumluluğumuz var, mesela biz kanun teklifi verebilir miyiz? Hepimizin imzaladığı bir kanun teklifini imzalayalım, verelim Meclis Başkanlığına. Diyelim ki: “Bu infaz koruma memurlarının statüsünü değiştirin, yasal düzenlemeyi getirin.”

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Değişecek, geliyor onlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ama üç yıl oldu, bakın, söylüyorum Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yapılıyor onlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bunda hemfikir miyiz? Vallahi hepimiz hemfikiriz; değiştirin, yapabiliriz.

Bence Komisyonumuz iyi bir komisyon, uyumlu çalışan bir komisyon.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Elektriği de unutma.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Elektriği söyleyeceğim, geçen kürsüde söyledim. Hakan Başkan dedi ki: “Değiştiriyoruz onu, değiştiriyoruz.” Bilmiyorum nasıl değiştiriyorlar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Çalışıyorlar, o elektrik kısmında çalışıyorlar.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ya, Başkanım, şöyle; şimdi, cemevlerinin elektriği konusunda Sayın Erdoğan dedi ki: “Artık öyle değil...”

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Dün muhtarları da hallettik, muhtar odalarını da hallettik. Yavaş yavaş geliyoruz, sıra cezaevlerinde.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ya, bunu niye halledemiyoruz? Ne kadar oldu? Çok oldu, çok.

Mesela elektrik faturalarından öyle çok şikâyetçiler ki çok basit şeyler. Bunları hep birlikte yaparsak bence bir algı olur. Söz uçar, havada kalır; bence yazılı yapabiliriz.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Seçim geliyor Başkan. “Yavaş yavaş yapıyoruz.” diyorsunuz, seçim geliyor.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şimdi, 6-9 yaş arası annede kalmayla ilgili de konuştuk. 6 yaşından büyükler kalamıyor, bunu 9’a çıkartabiliriz belki; bunu da beraber yapabiliriz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Buna ben karşıyım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Şimdi, onun tabii hem sosyolojik hem psikolojik sonuçları var; onlara da bakmak lazım yani o kolay değil. Biz insani düşünüyoruz ama onun psikolojisiyle yapmamız lazım, çocuk psikolojisiyle yapmamız lazım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Birlikte değerlendirebiliriz.

Benim düşüncem şu, şöyle: Mesela, okuyan çocukların giriş ve çıkışı tatillerde 9 yaşına kadar kolaylaştırılabilir; böyle bir düzenleme.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Olabilir.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şöyle: 6 yaşına kadar kalır, 6 ve 9 yaş arasında da tatillerde, bayramlarda, sömestir tatillerinde istediği hâlde burada bir kolaylık sağlanabilir yani bu, ilişkinin devamlılığı açısından önemli. Böyle bir teklifi mesela biz hazırlıyoruz ama beraber yapabiliriz -siz bilirsiniz- sonuç almak adına.

Şimdi, raporlar geliyor, evet. Raporlar birbirinin aynı olmaya başladı; sorunlar aynı, cezaevlerinde yaşananlar aynı ama değişiklik olmuyor, sıkıntı burada yani iyiye yönelik bir değişiklik olmuyor. Temel sorunlarda hâlâ sağlığa erişim, diş tedavisi, elektrik, kantin fiyatları... E, dışarı pahalı, içeri de pahalı; o, ayrı mevzu.

Nakiller hâlâ yapılmıyor. “Pandemi” diyorduk, nakiller yapılmıyor. “Parasını ödesin, yapsın.” dedik, hâlâ nakiller... Mesela, bir dengesizlik gördüm; Diyarbakır Cezaevi boş, Silivri dolu değil mi? Oransızlığı gördünüz siz de. Diyarbakır Cezaevi boş, Silivri dolu. Ya, burada dağıtımda da bir

oransızlık var. Birçok koğuŖta Diyarbakır Cezaevi daha rahattı ama Silivri tıka basaydı, dađıtalım. Yani bunun koŖulu ne? Silivri’de tutuklular mı kalıyor sadece? Hayır, hůkűmlűler de kalıyor ama ailesine yakın yerlere verebildiđimiz kadar verelim. Ya, mahkűmu da ailesini de bu konuda rahatlatalım diyoruz ama hiř sonuř almadık.

Bakın, űc yıldır hep aynı Ŗeyler ama sonuş alınacak Ŗey... Mesela, su sorunu Sincan’da vardı,     ldű mű? Evet,     ldű. Benzer Ŗeyler     ldű ama h    yemeklerden, kitaplardan, g  rű Ŗ  relerinden Ŗik  yet  iler. G  rű Ŗ  releri için bazı cezaevleri -burada not aldım- “Evet, biz bir buçuk saat uyguluyoruz.” diyor ama bazısı da “Kırk-kırk beŖ dakika kalabiliyoruz.” diyor. Biz “Yarım saat ile bir buçuk saat arası” dedik, aslında bürokrasinin baskısı altında kaldık orada. Bürokratlar o kanun g  rű  l  rken dediler ki: “Ya, iŖte, sayı yetmez, biz infaz koruma memurlarını yetiŖtirmek vesaire.” Ve onların biraz rahatlığı. Ama bence burada alt sınıra bir sabitlik koysaydık o zaman ona itiraz etmezdim; alt sınırı bir saat olsaydı en azından kırk-kırk beŖ dakika uygulanmazdı. Adam bir günlük yoldan geliyor, bir günlük yola gidiyor; çok uzakta kalan aileler var. O yüzden, bu sayıların arttırılması için gerçekten sonuca yönelik bir Ŗey yapmamız lazım, sonuca yönelik.

Ŗunu söyleyebilirim: Bize de çok mektup geliyor ama burada paylaŖmıyoruz yani bir gerçeklik görmüyoruz, araŖtırıyoruz. Çok mektup geliyor, Ŗik  yet geliyor ama Ŗ  yle bir genelden baŖlayarak çözüme doğru gidebilirsek bunlar da hafifleyecektir. En son bu “İnfazım yakıldı.” deyip iyi h  l değerlendirmesiyle ilgili çok sayıda mektup almaya baŖlamıŖtık. Bir   nceki Genel Müdürümüz açıkladı, “Aslında oranlar öyle değil.” dedi ama bu konuda Ŗik  yetler devam ediyor. Yani kanunda mı bir yanlış yaptık? Eskiden hiçbir düzenleme yoktu. Bir kriter getirdik, kriter getirince zorlaŖtı mı? Ŗik  yetler arttı. BaŖka bir düzenlemeye ihtiyaç var; bunu da birlikte konuŖabiliriz.

Ŗu elektriği sizin bilginiz varsa Sayın BaŖkanım, bizimle de paylaŖırsanız...

ALT KOMİSYON BAŖKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN –   alıŖıyorlar ama bakın, Genel Müdürümüz burada.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ya,   alıŖacak bir Ŗey yok ki ya, vallahı yok ya. Ya, nasıl çıkardınız mesela?

ALT KOMİSYON BAŖKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – O kadar kolay değil efendim.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Vallahı kolay.

ALT KOMİSYON BAŖKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Siz tabii uzun yıllardır iktidarda olmadığınız için bu kadar Ŗeyi unutmuŖsunuz demek ki. O kadar kolay değil.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – O da olacak inŖallah.

KADRI ENİS BERBEROğLU (İstanbul) – Bizim iktidarda olmamıza gerek yok, bizim dediklerimizi yapanlar var Allah’tan.

ALT KOMİSYON BAŖKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biz onların hepsini planlıyoruz, rahat olun yani.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – O yüzden, bakın, Ŗurada bence sonuca yönelik adım atmalıyız.

ALT KOMİSYON BAŖKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Onda hemfikiriz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Raporlarda, orada hiçbir itirazımız yok. Bu sıkıntılarda nasıl sonu   alırız, bunu yapalım. Mesela, o sonuca yönelik pratik yapalım. Ya, kahvaltı yapalım, gidelim Bakanın yanına.

ALT KOMİSYON BAŖKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bakan Bey’le g  rűŖeceđiz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Vallahi havada kalır. Bakan değişir, Genel Müdür değişir, makam değişir, sorunlar aynı kalır; olmasın böyle, biz bir şey yapalım.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Oya Hanım.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hayırlara vesile olsun toplantımız. Sayın Genel Müdürümüze de hayırlı uğurlu olsun temennilerimizi iletelim.

Silivri’de, Tekirdağ’da yani ben artık cezaevlerini gezdiğim zaman hani bir “dejavu” denir ya, bir dejavu yaşıyorum. Genelde, yüzde 90 aynı sorunlar, işte, dediğim gibi siyasi koşullarda yemeğin niteliği, adli koşullarda yemeğin niceliği, azlığı çokluğu, işte, ekmek yetiyor, yetmiyor; bu tip konular konuşuluyor. Ama genelde bu hayat pahalılığından dolayı yemeklerde bir sıkıntı olduğu görülüyor. Mesela et olmadığının dair, birçok koşulda et verilmediğine dair şikâyetler vardı.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – “Eser miktarda” demişlerdi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Eser miktar çıkıyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Eser miktarda, evet, bir et sorunu...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sanki uyuşturucu madde...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bir de protein, “Et yoksa yumurta verelim.” gibi, hani “Ekmek bulamıyorsanız pasta yiyin.” gibi.

Tabii, bu sorunlar... Ben Ali Haydar’a bir konuda katılmadığımı belirtmek istiyorum, “Ali Haydar” dedim kusura bakma yani sevdiğimizden.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Yok, estağfurullah, ben de bazen “abla” diyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Şimdi, sonuç alıcı olmadığımı tam söyleyemeyiz, evet, bazı şeyler ağır ilerliyor olabilir ama biz tabii gardiyanların, onlar da kızıyorlar...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – İnfaz koruma memuru...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – ...infaz memurlarımızın sorunlarıyla ilgili bir çalışmanın yapıldığını biliyoruz, inşallah hayırlı neticeler de alınır, onların sorunları çözülür. Elektrik konusuna dair zannedersen bir çalışma var, o da çözülüyor. Kantin fiyatlarının cezaevinden cezaevine değiştiğine şahitlik ettik yani bazı cezaevlerinde farklı acaba lojistikten dolayı...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Lojistikten, tabii.

OYA ERONAT (Diyarbakır) - ...uzak olan yerlerde lojistiğin getirdiği katkının, farktan dolayı da...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Fark var.

OYA ERONAT (Diyarbakır) - ...bir artış olabilir. Ama genelde yani -Avrupa’daki, siz İsveç’e gittiniz, anlatıklarınızdan, duyduklarınızdan sonra- bizim cezaevlerimizin hani öyle çok gömülmemesi gerektiği kanaatindeyim.

“Silivri kalabalık, Diyarbakır az.” dediniz, ben o konuda bilgi sahibi değilim ama İstanbul’da daha çok FETÖ davaları oldu, mesela o Boğaziçi davası falan, Boğaziçi Köprüsü’ndeki davalar, kalabalığın ondan da kaynaklanmış -bu bir yorum, bilgi sahibi değilim- olabileceği kanaatini taşıyorum.

Nakiller konusunda biz de dertliyiz açıkçası, benim daha bugüne kadar istediğim... Yani şimdi Enis Yavuz Bey geldi, ben biraz da şöyle bir mutluluk duydum; öbür genel müdürlerimizden de memnunduk, onda sıkıntı yok da biz geçmişte de beraber çalıştık, nakiller konusunda oldukça esnekti.

Yani “esnekti” derken olabilecek şeylere “Tamam.” diyordu ve oluyordu. Ama ben, bak, dört yılımızı dolduruyoruz, ben şu dört yıl içinde inanın bir tane bile nakil yapamadım, onu diyeyim yani. Tamam, pandemiydi, eyvallah ama yani biraz son zamanlarda pandemi de bahane edildi gibime geliyor. Aileler bu konuda sıkıntı çekti, çocuklarını görmeye ya da babalarını görmeye gelemediler, yapamadık yani bundan sonra süremiz de azaldı, tabii, milletvekilliği süresi, “Allah daim etsin.” diyelim, o da ayrı mesele.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Tekrarını nasip etsin.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ama iktidarda olacağımızdan hiç şüphemiz olmadığı için o konuda bir şey demiyorum.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Tekrarı olduğu...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – İktidarımız Allah’ın izniyle devam edecektir, görüntü oy yöne gidiyor, ibre yukarı doğru gidiyor.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – O tartışmaya girmeyelim, siyaset yapmayalım.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Siyaset yapmayalım, tamam.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Enis Ağabey girdi ama.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Enis Bey girmeseydi girmeyecektim.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanın yorumuna bir cevaptı o.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Siyaset yapmıyoruz, biz Komisyon çalışmasındayız, evet.

Oya Hanım, devam edin.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Neyse, insicamım bozuldu.

Hayırlı, uğurlu olsun diyeyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bu nakiller konusunda, evet, biz de bir hassasiyet bekliyoruz açıklası.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

Ben birkaç bir şeye cevap verip sonra Sayın Genel Müdürüme söz vereceğim.

Evet, biz bildiğiniz gibi, 20 tane cezaevi ziyaret ettik ama bunların içerisinde Sincan’a, Silivri’ye, Kırıkkale ve Keskin’e ikişer defa gittik yani dolayısıyla eski yaptığımız raporları kontrol ettiğimiz 4 tane cezaevimiz var, şimdi 1 tane daha, inşallah, biraz sonra eski gittiğimiz bir cezaevini de ayarlamaya çalışıyorum, onu da hem kontrol edelim hem de durum nedir ona bakalım.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Karadeniz’e hiç gitmedik.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Hiç Karadeniz’e gitmedik, doğru.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Karadeniz, bakayım şimdi, ben aklımda vardı ama konuşalım.

Şimdi, bunun yanı sıra tabii, şunu da söylemekte fayda var: Hepimiz aynı raporlarda aynı şeyi görüyoruz, aynı cezaevine gittiğimiz zamanlarda yani suç nevine göre talepler ve şikâyetler farklılaşıyor yani bir terördeki şikâyet ile bir normal adi suçlardaki şikâyetlerin... Yani aynı konuda yemek hususunda bir tanesi “Çok güzel, harika.” derken bir tanesi “Çok rezalet, çok berbat.” diyebiliyor yani belki orada da bir siyasi görüş ortaya çıkıyor veya orada da bir ön yargı ortaya çıkıyor, bunu da özellikle belirtmek istiyorum yani aynı cezaevinde farklı görüşler görebiliyoruz.

Şimdi ben Sayın Genel Müdürümüze söz vereceğim, buradan şunları rica edeceğim kendisinden: Yemek hususunda bize bilgi verirse, artı bu elektrikle ilgili bir çalışmanız var biliyorum ama siz son aşamaya söylersiniz... Bir de nakil taleplerini karşılama oranımız nedir? Yani son altı ayda mesela ne kadar talep geldi, ne kadar karşılayabildik? Bu konuda bilginiz varsa... Şu anda yetişemezse yazılı olarak da alabiliriz, durumuna bakabiliriz. O fiyatları söyleyecek... Bir de İnfaz Kanunu'yla ilgili bir şey geldi, Bakanlığın böyle bir çalışması var mı? O konuda da kısaca bilgi verirseniz, teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, ödenek artışı yemekte ne kadar?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Onu da sordum, yemeği söyleyecek.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Ödeneği de...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Ödeneği de tabii o sırada söyleyecektir, evet.

Buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, saygıdeğer üyeler; yüksek heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle iyi dilekleriniz ve başarı dilekleriniz için, başarı temennileriniz için teşekkürlerimi sunuyorum.

Ceza infaz sistemiyle ilgili müsaade ederseniz bir iki cümle giriş yapmak isterim. Cezaevcilik ya da ceza infaz sistemi, her ülkenin kendi koşulları içerisinde yürüttüğü bir faaliyet olmakla birlikte aslında diğer bilim dalları gibi, diğer sahalar gibi, diğer disiplinler gibi uluslararası alandan bağımsız değil. Yani medeni dünya birbiriyle irtibatlı bir şekilde bu hizmeti de sürdürüyor. Uygulamaların tamamı -medeni dünya için söylüyorum yada gelişmiş ülkeler için söylüyorum- birbiriyle bağlantılı ve özellikle Avrupa'daki uygulamalar ile bizim uygulamalarımız genelde de üç aşağı beş yukarı birbirine yakın; sadece yorum farkları var, uygulama yorumlarında farklılıklarımız var; eksik kalan alanlarda birbirimizden etkileniyoruz. Söz gelimi, özellikle eğitim ve ıslah alanında daha deneyimli olan uygulamaları ülkemize getirmek için gayretler gösteriyoruz. Özellikle, güvenlikle ilgili yapılan uygulamaları da -ki bir kısmı yüksek heyetinizce tespit edilerek bazen de eleştiri konusu oluyor- Batı'daki uygulamalarla çok yakın takip ederek insan onuruna daha uygun olan uygulama örneklerini taşımaya çalışıyoruz. Onun dışında genel yaklaşım, insan onurunu, insan sağlığını koruma ve ceza infaz kurumlarının iç güvenliğini ve disiplinini sağlama dengesi içerisinde yürütülmeye çalışılıyor.

Sayın Başkan, tüm sorulara cevap vereyim mi yoksa öncelikle sizin...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Kısa kısa bizim öne çıkardığımız soruları söylerseniz... Zaman artarsa yine devam ederiz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Anlaşıldı Sayın Başkanım.

Şimdi, iase bedelleriyle ilgili... Şu anda günlük iase bedelimiz kişi başı 22 lira ama anne yanında kalan çocuklarla ilgili bu 44 lira olarak uygulanıyor. Tabii, piyasa koşullarının değişimi dolayısıyla bu rakamlar belli süre içerisinde yetersiz hâle gelebiliyor. Öncelikle şunu ifade edeyim: Başlattığımız bir yenileme çalışması yine var. Tabii, Sayın Başkanımızın da ifade ettiği gibi bu iase rakamlarının performansı cezaevinden cezaevine farklılık göstermekte. Bazı hükümlüler şu anda üretilenden memnuniyetlerini ifade ederken, en azından durumun idare edildiğini söylerken bazı yerlerde bazı hükümlüler memnuniyetsizliklerini ifade ediyorlar. Biz bunun iki sebebi olduğunu biliyoruz: Bir,

rakamları revize etmemiz gerekiyor, bununla ilgili çalışıyoruz. İki, elbette her konuda olduğu gibi o ceza infaz kurumunun, oradaki idarecilerin malzemenin istifade edebilme yeteneğine de bağlı bu. Biz bu hususu da idarecileri değerlendirirken de değerlendiriyoruz.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Yeni bütçede artış ne kadar efendim? Yeni bütçe geldiği için soruyorum.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM –Sayın Vekilim, henüz resmî olarak açıklanmadı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Meclise sundu, Komisyona gelmedi, evet.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM –Sayın Başkanım, elektrikle ilgili biz bir yönetmelik değişikliğiyle işi çözmek üzere çalışma başlattık.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Biliyorum ben o çalışmanın yapıldığını.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Mevzuat Başkanlığıyla da görüşüyoruz, orası bunun farklı bir şekilde çözümlenmesi gerektiğini bize ifade ettiler. Bu konuda özellikle Komisyonun tespitleri üzerine bir çalışma yapıyoruz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Enerji Piyasası Kurulunun kararına bağlı değil mi bu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Cezaevlerinin iç düzeni olduğu için oradaki elektrik bedellerinin nasıl karşılanacağını yönetmelikle belirlenmesi lazım. Yani aydınlatma zaten ücretsiz de diğer kısmını nasıl karşılayacaklar? Ya tamamen “ücretsiz” diyecek elektrige ya da onu çalışınca çıkacak ortaya zannediyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya da belli bir kota...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bakanlık alacaksa da...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bakanlık karşılayacak.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ticarethane statüsünden çıkarılması için galiba EPDK’nin kararına ihtiyacı var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sayın Genel Müdürüm, biz şunu gördük: Orada ticarethane sayacı olduğu için, ücretlendirme ticarethane gibi yapıldığı için rakam çok yüksek çıkıyor. Konut olarak yapılsa problem kalmayacak, onların talebi de o zaten. Yani burası bir konut gibi...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bunu idare yapamaz işte.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Onu da arz edecektim; Biz bu konuda da heyetin tespitleri üzerine EPDK’yle görüşmelere başladık. Oradaki tarifenin daha imtiyazlı hâle getirilmesi için görüşme yapıyoruz, başladık o görüşmelere.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Konuta döndünüz.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Mesela bu sadece şey değil, bütün bakanlıklar, okullar her şey ticarethane; özelleştirmişler, ticarethane üzerinden faturalandırılıyor, vatandaşa çıkıyor. Bu sadece cezaevi için değil, Bakanlık bünyesinde olduğu için, cezaevleri de onun alt birimi olduğu için...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – O çalışma da inşallah en kısa zamanda biter.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, yine, bu konuda -sanıyorum daha olumlu sonuçlar almak açısından- Sincan’da başlamıştık bir çalışmaya, güzel de sonuçlar aldık. Güneş enerjisinden istifade etmekle ilgili, önümüzdeki süreçte kampüslerimizi bu sisteme geçirebilirsek, yaygınlaştırabilirsek alternatif enerji kaynaklarıyla içeriye tamamen çok daha imtiyazlı bir durum sağlamış olacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – En kesin çözüm o aslında.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Ankara’da şu anda uygulanıyor, Sincan’da çok iyi uygulama örnekleri var. Aşağı yukarı Ceza İnfaz Kurumunun bütün ihtiyacı Sincan’daki güneş enerjisi panellerinden karşılanıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Karşılanıyor, çok güzel, bunu yaygınlaştırmamız lazım.

Teşekkür ederiz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sağ olunuz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Nakille ilgili diğer...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, nakillerden bahsedilmişti. Şimdi, tabii, bizim bu konudaki tercihimiz, hükümlü ve tutukluların ailelerine en yakın noktalarda kalması ancak ben on yıl öncesinin de Genel Müdürü olarak biraz geçmişten bu yana arz etmek isterim. Önceden Ceza İnfaz Kurumlarımızın fiziki kapasitelerinin yetersizliği bunun önünde engeldi. Mesela Diyarbakır Cezaevi; Diyarbakır’da bir tane E tipi, bir de D tipimiz vardı. Diyarbakır ve bölgesine gidecek hükümlülere almaya yetersizdi; yavaş yavaş bu sorunları aşmaya başladık. Şimdi, mümkün olduğunca buna özen gösteriyoruz ancak ceza infaz sisteminin uygulanması sırasında disiplin, bölgesel riskler... Bölgesel risklerden kastım şudur: Bir hükümlünün adli suçlarda da -mesela bir organize suçla ilgili problemi olan bir hükümlünün- güçlü olduğu alana gönderilmemesi gibi asayiş kaygıları bizim bu sevklerde genel çizgilerimizi oluşturuyor. Bunun dışında, bundan sonra da mümkün olduğunca hükümlülere ailelerine yakın yerlere göndermeye gayret edeceğiz. Pandemi döneminde ciddi bir ara verilmiş. Bu aradan dolayı da biriken bir talep durumu var, bunu şimdi arkadaşlarımızla görüyoruz. Umuyorum, ümit ediyorum, bundan sonraki toplantılarda bu konudaki yakınmaları azaltmış olacağız.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Sayın Genel Müdürüm, sevk yönetmeliğiyle ilgili de siz sıkıntı yaşıyor olabilir misiniz? Yani bir yönetmelik değişikliğine ihtiyaç yok mu burada? Tüm kriterler o kadar ağır ki... Mesela biz soruyoruz Sayın Başkanım, diyoruz ki: Mahkûmların sevk talebi var. Şimdi, Sayın Mehmet Bey “Ya, şöyle ceza var, bu var, bu var; ben istesem de yapamam.” diyor. Ya, bu kriterlerin de biraz gevşetilmesi için bir yeni düzenlemeye ihtiyaç yok mu? Bu da elinizi kolunuzu bağlamıyor mu? Bir de oradan bakarsanız sevinirim yani sadece size kalmıyor, yönetmelik de sizi bağlıyor diye düşünüyorum.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Vekilim, şöyle: Biz çift kaygıyla hareket ediyoruz. Kaygılarımızdan biri, hükümlü ve tutukluların aslında asayişe de yansıyan, morallerini yükseltecek şekilde hareket edebilmek, ailelerine yaklaşmak; bu bizim işimizi kolaylaştırıyor ama kaygılarımızdan biri de özellikle disiplinle ilgili konularda ceza infaz kurumlarının iç inisiyatifini kaybetmek. Bu da bir başka, bu da sonuç itibarıyla insan haklarını ihlal edici sonuçlara gidebilir; o yüzden bunu dengelemeye çalışıyoruz. Mevzuatta genelde bu engel hükümlerin temelde asayiş kaygısıyla yapıldığını, düzenlendiğini düşünebiliriz; bu anlamda genel bakışımız böyle.

Oranları arz etmiş olayım yüksek heyetinize.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Varsa eğer.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Covid sürecinde ocakta yüzde 34, nisanda yüzde 27 kabulümüz varmış. Bu geçtiğimiz dört ay içerisinde haziranda yüzde 37, temmuzda yüzde 19, ağustosta yüzde 25 ve eylülde yüzde 27.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Dörtte 1 kabul oranı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Yüzde 27, 1.413 kişiye tekabül ediyor. Burada mesela kişi kendi isteğiyle sevk istemiştir, bir yere gitmiştir, altı ay sonra yeniden sevk istemiştir, süresini doldurması istenmiştir. Kişinin hücre cezası vardır, sevk istemiştir, disiplin cezası olduğu için sevk edilmemiştir. Bunun gibi teknik sebeplerle retler bunun içerisinde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Oran düşüyor ondan. Oran o nedenle düşük gibi gözüküyor.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, bu noktada şunu da arz edeyim: HÜNSİS sistemi aslında genelde nakilleri reddeden bir sistem gibi algılsa da HÜNSİS yapıldığı zaman yine ben görevdeydim. Yapma amacımız, bütün ceza infaz kurumlarımız dolu, bu sebeple tüm talepleri doluluk nedeniyle reddetmeyelim, dolular içerisindeki karşılıklı geçişleri de HÜNSİS otomasyon sistemiyle görsün ve gördüğü için doludan doluya nakilleri de kabul etsin diye yani.

ALT KOMİSYONU BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Becayış gibi bir nevi karşılıklı.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM –Burada da dolu, burada da dolu; ikisini birbirine hiç olmazsa değiştirelim. HÜNSİS’in yapılma amacı, kapasiteyi görüp otomatik ret müessesini ortadan kaldırmak aslında ve böyle okuyor zaten sistem.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bir de tahliyelerle ilgili bilgi verirsiniz...Tahliyelerde, Fatma Hanım’ın söylediği, özellikle siyasi görüşlerden dolayı ret verildiği şeklinde bir iddia var.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Onu da önceleyeyim Sayın Başkan; diğer tüm hususları not aldım, hepsini birer ikişer cümleyle ifade edebilirim.

Şimdi, 2022 yılı 1 Ocaktan itibaren mevzuat değişikliğiyle gelen bu iyi hâl komisyonlarının verdiği kararlar var. Burada öncelikle şunu arz edeyim: Türkiye’de şartlı tahliye müessesesi otomatikleşmiş bir müesseseydi. Aslında şartla tahliye iyi hâli esas alan bir müessese. Biz onu şöyle ifade ettik: Bir kişiyle aynı şehrin sokaklarında dolaşmak ister misiniz, istemez misiniz; kişi buna hazır mı, değil mi? Şartla Tahliye Komisyonu bunu değerlendirsin, Batı’da bunun çok güzel örnekleri var. Adli konularda ve terörle ilgili konularda otomatik bir sistem vardı; iyi hâl komisyonları yani asıl ismiyle idare ve gözlem komisyonları. Yine savcının başkanlık yaptığı özel komisyonlar oluşturuldu. Burada tabii, iyi hâl konusu henüz daha dışarıdan anlaşılmadı, kamuoyu da anlayamadı. İyi hâlle kastımız nedir burada? İyi hâl, kişinin ceza infaz kurumunda bazen mahkemelerde de gördüğümüz gibi kravatlı gelmesi mi, düzgün davranması mı? Yoksa iyi hâl, kişinin ceza infaz kurumuna gelmesine neden olan suçtan uzaklaştığına dair Komisyonun kanaat vermesi mi? İkinci şekilde düşündüğünüz zaman adlilerde problem bir şekilde, belli oranlarda çözülüyor. Ancak terörde, terör örgütünden ayrılıp ayrılmadığına dair kanaatte ihtilaflar doğabiliyor. Dışarıya yansıma biçimi itibarıyla arz ediyorum. Biz komisyonlar üzerinde Genel Müdürlük olarak yönlendirici bir etki sağlamıyoruz, böyle bir yetkimiz yok. Komisyonların özgür davrandığının bir kanıtı olarak da Sayın Başkanım, muhterem üyeler; aynı terör örgütüne mensup olduğu mahkemece karara bağlanmış olan iki kişiden biri bir yerde çıkabiliyor, birisi bir yerde çıkmıyor. Dolayısıyla iyi hâl komisyonları kendi özgür değerlendirmelerini yapıyorlar. Zaman zaman birbirinden farklı ama aynı gerekçelerle kararlar verebiliyorlar. Oranlar itibarıyla 1 Ocaktan 30 Eylül 2022’ye kadar adli hükümlülerde yüzde 12,29 olumsuz değerlendirilmiş, terörde de yüzde 27,29 olumsuz değerlendirilmiş.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yüzde 75 civarında net, olumlu görüş.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet, olumlu görüş var.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Yüzde 22-23 artıyor yani.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM –Evet.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Kıstasınız var mı? Mesela dilekçe almak gibi. İşte terörden infazı görülen mahkûm da “Bağımsıza geçtim.” diye bir dilekçe şartı, ön koşulu var mı? Yani böyle bir genel kabul...Bu dilekçesi yoksa infazı yapılır ya da devam eder gibi bir ön şart var mı, genel kabul var mı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Vekilim, şöyle: Az önce arz ettiğim gibi...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Varsa da yönetmelik gereği mi, az önceki bahsettiğiniz “Örgütten uzaklaşmış mı, uzaklaşmamış mı; ona bakılır.” gibi bir kıstas mı var?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Bu konuda, kişinin ceza infaz kurumuna gelmesine neden olan suçtan uzaklaştığına kanaat getirilmesi hususunda komisyonlarımız müstakil çalışıyorlar. Tabii ki 4 birimden rapor alıyorlar bununla ilgili. Eğitim biriminden rapor alıyorlar, psikososyal servis biriminden ve bunlar puanlanıyor ama asayiş ve güvenlik açısından da komisyonun böyle bir kanaate ulaşması lazım. Bir terör örgütü mensubuyorsa “Ben terör örgütünden ayrıldım, nedamet getirdim.” Bu bir beyandır. Bu kanaatin oluşması gerekiyor. Bununla ilgili komisyonlarımız... Bu yeni bir müessesedir.

Şunu da arz edeyim: Zaman içerisinde mutlaka daha fazla oturacaktır. Müesseseler hemen oturmuyor, uygulamada hemen oturmuyor. Bunu hukukçu olarak bizler iyi biliyoruz. Zaman içerisinde oturacaktır, ilkeleri belirlenecektir. Bizim için merkezden belli kurallar yazıp “Buna göre değerlendirin.” demek çok kolay ama biz bunu çok uygun bulmuyoruz. Oradakilere inisiyatifini sınırlamak anlamına gelir, merkezî iradeyi dikte etmek anlamına gelir. Sadece genel ilkeler, genel çerçeve anlamında ifade etmeyi doğru buluyoruz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bir soru da ben sorabilir miyim Sayın Genel Müdür?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Tabii ki.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Oya Hanım, buyurun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, ağırlaştırılmış müebbetlere iyi hâl indirimi oluyor mu?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Ağırlaştırılmış müebbetlerle ilgili 25’inci maddeye göre herhangi bir indirim ya da İnfaz Kanunu’ndaki herhangi bir iyileşme uygulanmıyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Bir de bir şey söyleyeceğim: Şimdi, gene, benimki bir görüş. İyi hâl bakıyoruz da acaba bu suçu işleyen kişilerin... Adli bir suçtan örnek vereyim. Diyelim ki bir cinayet, birini öldürmüş. Peki, iyi hâlden dolayı -tamam, pişman oldu- dışarıdaki mağdurların ruh hâli nedir? Ne olacak? Bunlar değerlendiriliyor mu? Yani biraz da şey...

(Uğultular)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Muhalefet, bir şey anlatıyorum.

Şimdi, iyi hâl indirimi istiyoruz da acaba mağdurun ailesi bu iyi hâli nasıl değerlendiriyor? Hiç bunları...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) –Ama Sayın Vekilim, kanuna koymayacak. Şu anda bir af yasası üzerinde çalışıyor ortağınız, bence orada tartışmak lazım. Yani Ceza İnfaz Kanunu gereği...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hayır, sonuç.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Şartlı salıverilme için...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hah.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ama Sayın Vekilim, kanuna koymayacak.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bakın, ben kişisel görüşümü söyleyeyim: Ben her tür affa karşıyım; bu benim kişisel görüşüm, partimi bağlamaz, benim şahsi görüşüm çünkü dışarıdaki insanların mağduriyeti, canının yanması... Yani malını çalmış, talan etmiş...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – O zaman Ceza İnfaz Kanunu'nda şartlı salıverilmeyi tamamen kaldıracaksınız.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Şöyle: Kamuya karşı...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ceza İnfaz Kanunu'nun tamamen değiştirilmesi, kıstasların somutlaştırılması...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Şöyle Ali Haydar, benim düşüncem şu: Siz hukukçusunuz, ben değilim, ben mühendis kafasıyla düşünüyorum. Ben diyorum ki eğer bir iyi hâl olacaksa -kamu, devlettir- kamuya karşı işlenen suçlarda iyi hâl olabilmeli; olabilir yani. İşte, bir okulu yakmış, tamam, mal cezası vermiş, pişman olmuş. O olabilir ama bir insanı, kardeşini ya da...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Uzlaşmaya bağlı olmalı diyorsunuz, mağdurun iradesine.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Evet, kesinlikle yani o insanı da..

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Ceza Kanunu'nu temelden değiştirmek lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bu bir siyasi tartışma, onu Mecliste yapalım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Başkanım, Ceza Kanunu'nu tamamen değiştirmek gerekiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Sayın Başkanım, buradaki şu söze özellikle vurgu yapmak istiyorum: Buradaki iyi hâl meselesi ile cezanın tatbiki sırasında uygulanan iyi hâl meselesi birbirinden farklı konular. Cezanın uygulanması sırasındaki iyi hâl meselesi zaten sonuç hükme etki ediyor. Bizim uyguladığımız iyi hâl konusu infaz sırasında kişinin ıslahıyla ilgili olan bir değerlendirme ve İnfaz Kanunu'nun bir düzenlemesi.

Sağlıkla ilgili olarak sağlık personelinin ceza infaz kurumlarında artırılması kurumsal olarak bizim de işleyişimizi kolaylaştıracak, bizim de arzu ettiğimiz bir durum. Buna ilişkin taleplerimiz devam ediyor. Yüksek komisyonunuzun bu konudaki desteğiyle işler çok daha kolay olacaktır diye düşünüyoruz.

Bu 0-6 yaş grubuyla ilgili komisyonumuzun tespitleri vardı. Şimdi, öncelikle şunu arz etmek istiyorum: Bununla ilgili yurt dışında da incelemelerimiz oldu, Türkiye'de de bazı akademik görüşler aldık. Özellikle yurt dışından kastım Avrupa çünkü bizim ceza infaz sistemimizde en benzer sistem orada. Gelişmiş ülkelerde bizim tespit edebildiğimiz anne yanında kalan çocuklarda en yüksek yaş 0-2 yaş. Bunun da bir sebebi var. Bize yine uzmanlarımızın ifade ettiği, bu ifade ettiğim bana ait bir bilimsel

görüş değil ama uzmanlarımızın ifade ettiği 0-6 yaş olarak uygulandığında özellikle anne yanında kalan erkek çocuklarında ileriki yaşlarda davranış bozukluklarının olduğu, sürekli kadın ortamında kalmaktan kaynaklanan. Biz bunu kreşlerle çözmeye çalışıyoruz ama böyle de bir realitemiz var. Bu sebeple bu konuda çocukların psikolojisini daha iyi bilen, akademik dünyadan mümkün olduğunca görüş alarak bir düzenleme düşünülebileceğini...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Dinî hassasiyetler de var. Mesela 6 yaşındaki erkek çocuğun... 6 yaşına kadar erkek çocuğun kadınlarla beraber kalmasında sıkıntı yok ama dinî hassasiyet olarak düşünün, belli bir yaştan sonra o koşu kadınların kıyafet değiştirirkenki hâllerini bir erkek çocuğun görmesini istemem yani. Ben şahsım olarak istemem, onu söyleyeyim yani; dinî hassasiyeti olan birileri de istemeyebilir, buna da bakmak lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, bitiyorsa eğer bir toplarsanız.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Düzenli kalma değil de tatillerde daha rahat girip çıkabilme, görüş hakkı; bu olabilir, bu sağlanabilir Vekilim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ya, insani olarak çocuklara her şey yapılsın, o ayrı.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Düzenli kalma değil de 6-9 yaş arasında görüş rahatlığı sağlama, hafta sonları, tatillerde...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Hafta sonları veya tatil günleri... Bunu görüşü uzatarak belki yapabiliriz, yani bir saat değil de beş saat görüş vererek belki.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Evet, bu daha rahat olabilir.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Sayın Genel Müdürün söylediğini ciddiye almak lazım.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bir teknik... Bu işi bilenlerle değil mi?

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Cinsel kimliğin oluşmasından bahsetti.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Doğru, biraz önce onu kastettim ben. Psikolojik çevrelerine bakmamız lazım, dediğim o yani.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Kız çocuğu için de belki düşünülmesi...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tabii, kız çocuğu için de aynı şey.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – İki bir bütün hâlinde değerlendirilerek bir düzenleme yapılabilir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Özellikle çocuklarla yüz yüze daha fazla iletişim kurulabilmesi için bizim özel görüşme, mahrem görüşme dediğimiz görüşme alanlarının da daha fonksiyonel kullanılabileceğini düşünüyoruz. Burada kamuoyu bu görüşmeleri sadece eş görüşü olarak değerlendirdi ama çocuklarla münasebetin devamı açısından da bence önemli bir görüşme.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Belki bu saatleri artırarak çözebiliriz. Yani normal bir buçuk saat ama çocuklu ailelere üç saat...

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Mevcudu bile... Sizin kurumunuzda gördüğüm en büyük taassup o. Yani o görüşlere pek izin vermek istemiyor kimse ya da o görüşlere vaziyet etmek kimse istemiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Aile görüşlerine mi?

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) – Anladı Sayın Genel Müdür.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – O da çok eski olmayan bir konu. Bir de ödül olarak verilen bir hadise...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Aile görüşleri...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Evet.

Zaman zaman bir hak gibi de değerlendirilebiliyor ama bizim için, içeride uyum açısından da etkili bir ödül, kurallara uyma açısından da etkili bir ödül olarak kullanıldığı söylenilebilir.

Bir de infaz konusunda bir çalışma olup olmadığı hususunu Sayın Başkanım sormuştunuz. Bizim İnfaz Kanunu'nda, infaz mevzuatında genel bir çalışma yapma ihtiyacının olduğunu alandaki herkes hemfikir bir şekilde konuşuyor. Hatta bu çalışma içerisinde çocuk suçlarına ilişkin, suçla itilmiş çocukların cezalarına ilişkin ayrı bir infaz düzenlemesi mantığıyla, ayrı bir infaz yaklaşımıyla düzenleme yapılması gerekliliği konusunda da alandaki herkes hemfikir. Bizim bu konularla ilgili başlattığımız çalışmalar var ancak infaz çalışmasından kasıt, infaz iyileştirmesi ya da başka şeyse biz...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Değil, cezaevinin içindeki infazla ilgili bir...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM – Cezaevinin içerisindeki infazla ilgili infaz mevzuatının güncellenmesi ve günün gereklerine uygun şekilde yeniden hazırlanması konusunda hem bizim Genel Müdürlüğümüzde hem daha diğer birimlerde çalışmalar yapılıyor sürekli, bu konudaki siyasi irade bekleniyor tabii.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Teşekkür ediyoruz.

Fatma Hanım, buyurun, size son bir söz verelim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, genel olarak Tevkifevleri Genel Müdürünün yaptığı sunumların benzeri, yani genel olarak toparlamada böyle oluyor. Ben kendim de daha önce bu toplantılarda söylemiştim, bir buçuk yıl FETÖ'cü savcıların talimatıyla gözaltına alınıp tutuklanan, bir buçuk yıl yatan biriyim. Sonra o savcılar kendileri tutuklandı, başka şeylerle itham edildiler vesaire. Şimdi, ben orada kelepçeli muayeneyi hiç görmedim -Enis abi de burada, tutuklu yatmış biri- kelepçeli muayene yaşamadım ağız içi arama yaşamadım, çıplak aramayı yaşamadım, bunların hiçbirini ben görmedim. Vatan da bölünmedi, herkes öyleydi genel olarak; şey değildi, cezaevlerinde bu gibi sorunlarla karşılaşmıyoruz, sizin başınız da böyle ağrıyıyordu. Sonraki konjonktürel olarak... Ben burada sizi de anlıyorum, şöyle anlıyorum Sayın Müdür Bey, yani genel olarak mesela, İnfaz Yasası'nı bu Meclis çıkardı ve sizin önünüze getirdi. Şimdi, iyi hâl meselesinde tarif ettiğiniz gibi de mesele tam da orada işte. Şimdi beni tutuklasanız, ben bunların hepsine ben maruz kalacağım. Mesele şurada yatıyor: Siyaset yapmayalım diye, sonuçta milletvekiliyiz, her birimiz bir siyasi parti adına buradayız. İşte, bazı cezaevlerinde yemek farklı, güzel deniliyor. Bir cezaevinde bir tutukluda sadece ben bu yemek konusunda farklılık gördüm. İşte burada çok cezaevinde...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, çok çok güzel yerler gördük. Ayrı ayrı vekillerimiz de aynı kanaattedir.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Hayır, Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURUDUNUSEVEN – Çok yerde gördük.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Çok az.

Genel olarak diyor ki “Besleyici değil.” birisi diyor “Yeterli değil.” gibi falan her neyse, o çok tali.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Öncelik farlılıkları da Sayın Vekilim.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Efendim?

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Öncelik farlılıkları da var.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Yani tabii, o da ayrı bir şey. Yani birisi yemeği dile getirmeyi çok kendisine elzem görmüyor. Mesela, bir cezaevinde su... Biz “yemek” diyoruz Başkanımız sıkıştırıyor, o “su” diyor, “yemek” diyor o “su” diyordu mesela.

Şimdi, mesele temelinde şu: Yani mesela 30 eylülde Elbistan Cezaevinden apar topar işte, bir darp iddiası geldi. Sonra işte, kimisi Erzurum’a, Ereğli’ye vesaire gönderildi bu tutukluların. Orada “darbedildiklerini” söylüyorlar. Siz o zaman, şunu kabul edin: Cezaevlerinde kötü muamele yoktur, işkence yoktur, hak ihlali yoktur gibi söylemden biraz vazgeçin, böyle olana biz bunu uyguluyoruz diye bunu o zaman kabul edin. Bunu da yapmıyorsunuz sürekli işte “Terör örgütü mensupları bunda dezenformasyon yapıyor.” diyorsunuz. Siyasi tutuklular bakın, buna FETÖ de dâhil, politik nedenlerden dolayı orada olanların hepsi suçlu da değil bana göre. Kimisi alın işte, şimdi bizim birçok üyemizi hesaba kattığınızda bir basın açıklamasına katıldı diye oradadır. Bizim milletvekilleri ne yapmışlardır? Bunu tamam, burada tartışmayalım ama hepsi bunun içine geldiğinde şu an kelepçeli muayene dayatılıyor, yapmayan bir cezaevi de sanırım Afyon’u hatırlarsınız, adli tutuklu bir grup gence gittiğimizde hepsi duvara sırtını yaslamıştı, “hazır ol!” da durmuştu. İşte cezaevlerinden beklenen tablo bu. Şimdi Avrupa’yla kıyas yaptığımızda müdürün de olduğu bir cezaevine, bir eğitim alanına gittiğimizde insanlar ayak ayak üstüne de atmıştı, müdür geldi elini kaldırarak “merhaba” dediler, gülüştüler vesaire, kimse “hazır ol!”a geçmedi, bilmem bir heyet gelmiş diye şey yapmadı yani. Şimdi, biz de dayatılan, ısrar edilen: Boyun eğ, itaat et, “hazır ol!” da dur, duvar dibinde sayım ver, tek tek isim söyle ya da rakam söyle. Bunu yapmayan işkencede ya da kötü muamele diyeyim -size çok şey yapmamak için adımı böyle yumuşatayım biraz- her türlü yüklenerek saç baş yolunuyor ya da işte ağız burun dağıtılıyor.

Mesela, Elbistan’da şöyle bir iddia oldu Sayın Müdür Bey, bir grup -50’ye yakın- bakın, bu abartı olabilir, araştırma ihtiyacı olunan bir şey. Siz buna “doğru değil” de diyebilirsiniz ama tutuklular şunu söylüyor “Biz daha önce hiç görmediğimiz, muhatap olmayan...” Bakın üç dört kişi demiyor, belki yeni olan tayinler olmuştur vesaire ama “Yaklaşık 50 kişi beni aldı, havalandırmaya götürdü, sonra üzerime çullandılar, sonra hepimizi dayaktan geçirdi bu 50 kişi.” Bu 50 kişi kimdir, nereden gelmiştir, ne oldu? Ee, şimdi sizin gerekçelerinize dersiniz ki “Ya, işte hangi cezadan dolayı burada bulunduğu dair bir pişmanlık göstergesi göstermediği için ve bize itiraz ettiği için.” diyeceksiniz. Oradaki müdürler, yetkililer bunu diyeceklerdir. O zaman şunu kabul edelim, Komisyonumuz da bunun üzerinde durmalı, siz de artık: Kötü muamele var arkadaşlar hem de baş göz dağıtılıyor. Her türlü şey yani buna direnen... Mesela ağız içi arama, yapılıyor. Niçin yapılıyor? Biliyor ki o politik tutuklu buna “Hayır.” diyecek. Şimdi, bunu dediğimizde “Tevkifevlerinde uyuşturucu götürürken, taşırken ağzının içine koyuyorlar.” vesaire hep bunu yan yana getiriyorsunuz, bunu söylüyorsunuz.

Kişiye ailelerin yakınına nakletmeye bile “Disiplin, iç inisiyatifi kaybetmemek istiyoruz, fiziki koşullar...” Bunda en masum olanıdır bana göre, fiziki koşullar. Asıl şey, bize göre, aileye eziyet çektirmek, kişiye çektirmek. Yani Diyarbakır’daki birisi, aileye yakın olduğunda ne yapacak mesela? Bilmiyorum, bu konuda da buna katılmadığımızı... Kötü muamele var, işkenceye varan yaklaşımlar var. Siz ”münferit” deyin ben bunun çok yaygın olduğunu söylüyorum.

Şu an 5, 6, 7 cezaevinde -eğer son dakika ya da iki gün önce ya da biraz önce bitmediyse- açlık grevi... Bunun için bir şey yapalım -bir çağırım da aynı zamanda- açlık grevini bitirecek bir şeyler yapalım ve bu kötü muameleyi... Öyle keyfine göre “Koğuşı aç.” Arama yapılabilir ama aramada eşya niye dağıtılsın, niye darmadağın edilsin, niye yerlere atılsın gibi gibi bir sürü sorunlar. Bunu da bunlardan dolayı doğal olarak bana göre kabul etmiş de oluyorsunuz aslında diye düşünüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben, Fatma Hanım'ın bu görüşlerinin hiçbirine katılmıyorum, öncelikle söyleyeyim, çok ön yargılı gittiğiniz kanaatindeyim. Hiçbir infaz koruma memuru, müdürü ya da cezaevi personelinin ön yargıyla gidip de bu şekilde aşırı derecede şiddet yaptığı ya da sizin anlattığınızı yaptığı kanaatinde değilim. Bunun için bire bir hasım olması gerekir, bu anlattıklarınızın yapılabilmesi için. “Yoktur.” da demiyorum, bireyseldir ama bu kadar anlattığınız geniş manada olduğu kanaatinde değilim, buraya bir şerh koymak istiyorum.

Evet, şimdi, raporu...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bir cümle de ben söylemek istiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, bir tartışmaya mahal vermeden.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Açlık grevleri yok. Bu konuya yani fazla girmek istememiştim ama tekrarlanınca söylemek istiyorum: Açlık grevlerinin sebebini biliyoruz. Açlık grevleri, işte, malum, İmralı'daki kişiye özgürlük için. Ben şunu söylemek istiyorum size: Bakın, benim oğlumun katili, açlık grevi yapıyorsa benim bu olaya böyle bir “A, gidelim bu açlık grevini de bitirelim.” gibi bakma lüksüm yok. 6 çocuğun katili bir de bir babanın katili de bu açlık grevini yapıyor. Yani onun için işte... Bir de dört yıldır açlık grevi yapılıyor. Bu olmadı mı? “Bu açlık grevleri bitsin.” Yani ne yaparlarsa yapsınlar, kalkıp da kimseye özgürlük açlık grevleriyle verilmez yani verilirse de en başta bayrağı alır yola düşerim, onu da söyleyeyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi raporları oylamaya geçiyorum: Silivri Raporu'nu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Silivri Raporumuz kabul edilmiştir.

Tekirdağ İnfaz Kurumu Raporu'nu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, önümüzdeki dönem içerisinde bir gittiğimiz yer, bir de yeni bir yer düşüncemiz var. Bolu'da bir yüz şikâyet fazla, eğer şey dersenez Bolu var ya da şey gördüm Kahramanmaraş...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Başkanım ya yakın olsun ya uçak olsun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bolu yakın Sayın Eronat.

Maraş'a uçakla gidebiliriz, Maraş'a uçak vardı, değil mi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Var, uçakla olabilir.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Daha önce Karadeniz'de bir yer konuşmuştuk “Bir dahaki sefere oraya gidelim.” diye, bir cezaevi, Keşap'ta mı vardı?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ENİS YAVUZ YILDIRIM -Espiye'de var.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Espiye'de değil mi?

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Espiye nereye bağlı, Sinop'a mı?

FATMA KURTULAN (Mersin) – Giresun.

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Oradan bize gelen talepler vardı daha önce de.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Giresun’da şöyle: Espiye’den 50 şikâyet gelmiş, toplam 70 şikâyet içinden 50’si Espiye’den gelmiş. Bolu’dan 120 şikâyet var. Maraş’tan -mesela Türkoğlu- 130 şikâyet var.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Sayın Başkanım, Maraş yerine Espiye’ye gidelim diyor anladığım kadarıyla.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tamam, nasıl dersiniz, Espiye...

FATMA KURTULAN (Mersin) – Espiye’ye gidelim ama, Espiye’de sorun çok. Bolu olabilir...

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Tamam, bir Espiye...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bir orası olsun, bir de Bolu olsun Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bir Espiye bir eskiye gidelim mi? Eskilerden dersiniz Kayseri var gittiklerimiz içerisinde. Bir de Bandırma’da şikâyet fazla var.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Diyarbakır olsun.

FATMA KURTULAN (Mersin) – Bolu ile Espiye olsun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bolu ve Espiye yapalım, sonra da o zaman gittiklerimize gidelim. Bolu, Espiye yapıyoruz, bir sonraki de gittiğimiz bir yer...

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Bolu, Espiye yapalım.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Benim bir itirazım olmaz, bunu kayda geçirin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Bir de Bandırma’da şikâyet fazla.

Evet, Espiye ve Bolu’yu değerlendiriyoruz, size bilgi veriyoruz, uygunluk durumuna göre gidiyoruz.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Ocak şubattan sonra bu işler yavaşlayacağı için ne kadar yaparsak yapalım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Kasım içerisinde olur, bir de aralık içerisinde olur. Yani aralığın sonuna doğru belki... Gerçi aralıkta bütçe var, bütçenin olmadığı bir tarihte sıkıştırıp şey yapabiliriz.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Plan ve Bütçe ile Genel Kurul arasında yapabiliriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI İBRAHİM YURDUNUSEVEN – Yapabiliriz.

Çok teşekkür ediyoruz; Sayın Genel Müdürüm, değerli müdür yardımcılarımız, ayağınıza sağlık.

Toplantıyı kapatıyorum ve hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 12.16

